

ברכת החורגים ותדרמתם

ספר חוברת הלכבות שער ב – שער חסידות פרווה

והשנו עתמים אל העה"ז, והם משללים כביכול סכלות וכעירות, כמ"ש הכתוב ועיר פרא ארט זולד, והתגנלים בטעות האלהים העודפות, והתגנלים בהם, עד שם אעלם רילות וחושעת, אבל הם עתימות להם בלתי סרות מאמנים ולא נפרדות מהם כל ימייהם. ואשר ישיכלו ותחזק הכרמתם, יסכלו טבאות הבורא עליהם, ואינם משימים על לבם חיזוק החודאה עליהם, מפני שאינם יודעים מעלה השטבה והמטיב בה אלהים.

ומשלים בה לחיון, שמעאו איש אחד מגשי החסד במדבר, וחמל עליו ויאספהו אל ביתו ווגרלו, ואיכילו, וילבשו, ויתרגב עליו הכל הטוב לו, עד שהשליל והיכין אופני דרך טובתו. ואחר כן שמע האיש הזהא על איסור, שנפל ביד שונאו והגיעה אל תכלית העיר, והרעב, והערום ימים רבים, ונכמכו רחמי עלי עיריו, ופוייס לשונאו, עד שהחיזרו ומחל לו את דמיו, ויאספהו החיש אל בירע, והחטוב לו במקעת החטוב אשר החטיב בטהnik, וזה האיסר מכיר בטובות האשע עלי, ומזהה עלייה יותר מן התינוק שגדל בה, מפני שהוא מעוני העני והענש אל עניון השונאה והשלחה בעת שהכרתו בה נמרחה, על כן הזכיר מזבח האשע החסיד והסדו מאה. והחtiny לא מסתקף, שהחסדו וטובו על התיקן כוללים ונראים יותר, ושזהו חייב בחותמות החודאה והשכח עליהם יותר. וזה דומה למה שאמר החטוב ואגמי תרגלו לאלפים קחן על רזועתו ולא ידע כי רפאים.

רש"י מסכת ברכות דף י"ז עמוד א
מרגלא בפומיה - דבר זה רגיל כפיו

ר' צדוק הכהן מלובלין – צדקת הצדיק אות נג ... מרגלא בפומיה הוא דברי תורה ממש אפלין אצל איש החסן מישראל כמו שנראה הרבה בתמלוד. מכidea אמרו אישוי והוא דבר תורה וכו'. כי כל נפש מישראל יש לו אחוזה בדברי תורה מיוחדת כנודע ובדבר שמרגלא בפומיה זהו שורש נפשו, כי הדבר הוא יסוד הנפש הרוגם נשחיה רוח סחלה (בראשית ב' ז'), וכך אמר בפסיקתא (עיין שוחר טוב תהילים ל') אין בין צדיקים החיים למתרים אלא הדבר זהו יסוד החיים ומזה יכול האדם לעמוד על שורש נפשו לדעת מה עניין בפה העולם.

תלמוד בכל מסכת מסכת דף י"ז עמוד א

מרגלא בפומיה דברי מאה: גמור בכל לבך ובכל נפשך לדעת את דרכי ולשקוד על דלותו תורתך, נער ותורתך בלבך ונגד עיניך תחיה יראתי, שמר פוך מכל חטא ותורה וקדש עמוק מכל אשמה ועון, ואיז אוזיה עמק בכל מקום. מרגלא בפומייח דרבנן: איז בריה וחייב בריה, איז מלאת כי בעיר והוא מלאתה בשדה, איז משלים למלאתו וזה משלים למלאתו, כשם שהוא אינו מתגדר במלאתו כד איז אינו מתגדר במלאתו, ושם הוא איז מרכח וזה ממשית – שניתו: אחד המכבה ואחד הממעיט ובלבד שיכון לו לשמים. מרגלא בפומיה דאבי: לעולם יהא אדם ערום ביראה וכי'

ען איה שבת, פרק שני, ב'.

אר"ה הריגל בנה הוין לה הבנים ת"ה.

... והנה הריגלות בנה פועלת באדם [את]

התכוונה שיירגש כמה טוב הוא האור וככמה

קשה היא היישיבה בחושך, מה שבלא

הריגל לא ירגש ב' ב' ויחסוב את האורה רק

לדבר של יתרון, ולא לדבר של הכרה

שבהשלמת האדם. וביתור כי ריבוי האור מ'

ען איה ברכות י"ז – פרק שני
נה. ולשקו על דלתו. השקייה מורה התמדניות. והיינו כד' הרמב"ם
(סנהדרין מו א) שלפעמים יברך ברק שכלי אחד להאריך לך לחופש
ומבקש האמת, ורוב החמן לך בחשכת הדעת. ע"ב אומר שתשקו על
דלתו. שהDALת הוא מה ששותם את החל הפוחת, שתשתאל להשכל
כי לפעמים פתואם יפתח הדלת זוראה אויר יקרות.

שמרגלא בו איינו מוסיף ריבוי ראש של בהירות, שרך ברגע הראשון של הפגיעה יכנסו קרי או ריבות לנקודת הראות ייגח בעצב הרואה, אבל כפי הערך של ריבוי האור בן יכוחו האישון וככיס בתוכו קרי או ריבוי המהבהה כך כפי המידה הרואה. מ"מ הריגל ברטבי גנות יחשך בהם ע"פ שליא ויגש כ"ב יתחונם החושי, אלא שכך היא התכוונה הנפשיות באדם לאחוב את האורה אחריו שהורגלה בה, וההרגל יעמיד את תוכנת נפשו על מוכנתה הטבעית. וזאת תהיה לאדם להערכה, כי אורה של תורה, מי שהורגלה בה וננהנה מזיהו, מרגיש כמו הרכחות היא וכמה החושר וחסרן הידיעה רע וקשה, וככפי מدت ההרגל כך תגדל האהבה וההכרה שהאורה התורית היא תכונה עצמית לאדם, כאהבת האור החושי לעינם הגשמי. ובಹכשיהם ל' קנות ע"י המוחש את הנטייה לאחוב אורה של תורה, יפותחו בו הרכחות הטבעיות שעינן תלי ברצון פנימי אמיתי, עד שארם סיבות מקרים הרחיקוו בעצמו מאורה של תורה ויהוין לה הבנים ת"ה. וזה תלי ריק בערך הכרמת אורה התורה לעינן הכרחי, עד שמי שהסדר אותה ידמה לישוב בחושך בערך מי שהורגלה בבר באורה ומכיר את יתרון וטובת האור הטוב, ע"ב יש כאן ערך מיוחד לפועלות ההרגל, הריגל בנה.